

14.08.2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jäteverolain 5 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17448/2026

NG Nordic Finland Oy (jatkossa "NG Nordic") kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä. Lausunnon pääviestit:

- NG Nordic kannattaa jäteveropohjan laajentamista. Tätä työtä tulee jatkaa myös seuraavalla hallituskaudella. Jäteveron ohjausvaikutusta tulisi arvioida askel nykytilaa pidemmälle, eikä kohdentaa veroa ainoastaan niihin jätenimikkeisiin, joilla on tällä hetkellä todettua hyötykäyttöä.
- Jäteverotuksessa tulee huomioida paremmin jätelainsäädännössä tarkoitetun etusijajärjestyksen noudattaminen. Veron soveltamisalan ulkopuolelle jäävien jätelajien osalta verottomuus saattaa ohjata kaatopaikkasijoittamiseen eli loppukäsittelyyn, joka on etusijajärjestyksen viimesijainen käsittelytapa.
- Jätteenpolton lentotuhkat ja jätteenpolton kaasunkäsittelyssä syntyvät jätteet tulee sisällyttää jäteveron piiriin vuoden 2028 alusta.

Yleistä

NG Nordic kannattaa jäteveropohjan laajentamista. Kokonaisuuden kannalta nyt käsiteltävää uudistusta voidaan kuitenkin pitää marginaalisena. Hallituksen esityksessä jäteveron piiriin tuotaisiin uusina jätelajeina ainoastaan rakeistettu nikkeli kuona, kaasunpesulietteet, mineraaliset villajätteet ja eräät maanrakentamisesta hyödynnettävät jätteet. Verotulojen arvioidaan kasvavan noin miljoonalla eurolla vuonna 2027 ja siirtymäajan jälkeen vuonna 2029 vuositasolla noin 10 miljoonalla eurolla.

Jäteveron ohjausvaikutusta tulisi tarkastella askel nykytilaa pidemmälle, eikä kohdentaa veroa ainoastaan niihin jätenimikkeisiin, joilla on tällä hetkellä todettua hyötykäyttöä. Jäteverolain yhtenä tavoitteena nimittäin on kannustaa jätteen hyödyntämistä edistäviin investointeihin ja toimintatapoihin.

Kaatopaikkasijoittamisesta maksettava vero antaisi suoran taloudellisen kannusteen välttää vero ohjaamalla jäte hyödynnettäväksi tai kierrätettäväksi, ja samalla kierrätystoimialalla toimiville yrityksille kehittää ja investoida tällaisiin ratkaisuihin. Nykyistä laajempi veropohja toisi liiketoiminnallista kiinnostavuutta uusien kierrätysmenetelmien kehittämiseen sekä kiertotalousinvestointeihin ja vähentäisi jätteen kaatopaikalle sijoittamista. Samalla se ohjaisi jätteen synnyn ehkäisyyn. Tätä kehitystä olisi mahdollista edistää jäteveropohjaa laajentamalla.

Verotuksen kohdistaminen laajemmin kaatopaikkasijoittamiseen on perusteltua, sillä jätelainsäädännössä tarkoitetussa jätteiden etusijajärjestyksessä jätteiden loppukäsittely kaatopaikalla on viimesijainen käsittelytapa. Jäteveron ulkopuolelle jäävien jätelajien osalta ohjausvaikutus saattaa muodostua etusijajärjestyksen kannalta

käänteiseksi ja jätesääntelyn hengen vastaiseksi.

NG Nordicin näkemyksen mukaan jäteveron veropohjan laajentamista tulee jatkaa. Veropohjan laajentaminen kaikkiin hyötykäyttökelpoisiin jätteisiin toteuttaisi jätteiden etusijajärjestystä ja vähentäisi neitseellisten luonnonvarojen käytön tarvetta kierrätysraaka-aineiden käytön myötä. Pidämme lisäksi keskeisenä, että jätteiden hyödyntämistä tuetaan myös muilla ohjauskeinoilla, kuten jätesääntelyllä ja erilaisilla tuki-instrumenteilla.

Mineraaliset villajätteet

Mineraalisten villajätteiden (jätenimikkeet 10 11 03 ja 17 06 04) osalta pidämme jäteveroa lähtökohtaisesti hyvänä ohjauskeinona. Tämä voisi edistää sekä materiaalin kierrätystä että uusien käsittely- ja hyödyntämisratkaisujen kehittämistä myös kaatopaikkaympäristössä, kuten käsitellyn villajätteen käyttö erilaisten kaatopaikan rakennekerrosten osana.

On kuitenkin todettava, että tällä hetkellä villajätteelle ei ole toimivaa ja laajamittaista kierrätysjärjestelmää, mikä lisää sen loppusijoituksen tarvetta. Mikäli villajätteen kaatopaikkasijoituksen kustannukset edelleen kasvavat jäteveropohjan laajentumisen myötä ilman vaihtoehtoisten hyödyntämisratkaisujen kehittymistä, riskinä on villajätteen erilliskeräyksen heikentyminen rakennus- ja purkujätteistä sekä villan sekoittaminen erilaisiin rejekteihin ja ohjautuminen tätä kautta edelleen mm. polttoon. Tätä kehitystä tulee pyrkiä estämään valvomalla tarkemmin rakennusjätteiden erilliskeräysvelvoitteiden noudattamista työmailla.

Jätteenpolton lentotuhkat ja jätteenpolton kaasunkäsittelyssä syntyvät jätteet

Esitysluonnoksen nykytilan arvioinnissa (jakso 2.4) on tarkasteltu myös vaarallisia jätteitä, mutta niistä ei ole taustaselvityksessä löydetty hyötykäyttökelpoisiksi katsottavia jätelajeja. Esitys on tältä osin puutteellinen. Jätteenpolton lentotuhkan (ns. APC-jäte) hyödyntäminen on mahdollista, ja vakiintunutta teknologiaa on käytössä mm. Ruotsissa. Laitosinvestoinnit edellyttävät kuitenkin vero-ohjausta. Jäteveron puuttuessa ovat ko. jätteet Suomessa ohjautuneet kaatopaikoille, joka on käsittelytapana halvin.

APC-jätteet (Air Pollution Control) ovat sekoitus jätteenpoltossa muodostuvia lentotuhkia ja polttoprosessin kaasunkäsittelyssä syntyviä jätteitä. Suomen jätteenpolttolaitoksissa syntyy APC-jätteitä vuosittain noin 45 000 tonnia. APC-jätteiden kierrätys ja muu hyödyntäminen on teknisesti mahdollista ja todennettu, eli kriteeri todetusta hyötykäytöstä täyttyy, mikäli jäteverolla ohjattaisiin käsittelyä pois kaatopaikoilta. Kyseessä ei myöskään ole ”kehitysasteella olevan tai epävarman teknologian” käyttö, mikä on esitysluonnoksessa katsottu esteeksi jätteen pitämiselle hyödyntämiskelpoisena jäteverotuksessa.

APC-jätteet sisältävät korkeita pitoisuuksia raskasmetalleja ja ne onkin luokiteltu vaarallisiksi jätteiksi. Jätteenpoltosta syntyvät APC-jätteet on tyypillisesti sijoitettu vaarallisen jätteen kaatopaikalle. Vaarallisten jätteiden jäteverottomuus ohjaa ko. jätteiden kaatopaikkakäsittelyyn. Koska APC-jäte sisältää lisäksi mm. runsaasti helppoliukoisia suoloja, ei se ole kaatopaikkakelpoista ilman stabilointia, jolla voidaan estää suolojen liukeneminen maaperään. APC-jätteiden stabilointiin on käytetty yli 16 000 tonnia sementtiä vuosittain, mistä on syntynyt lähes 12 000 tonnia CO₂-päästöjä. APC-jätteiden hyötykäyttö edellyttäisi niiden ottamista jäteveron piiriin, jotta kaatopaikkakäsittelyn hintakilpailuetu poistuu. Käsittelyprosessissa tuhkasta on

mahdollista poistaa sen sisältämät suolat, jotka ovat edelleen kierrätettävissä suolatuotteiksi (esim. maantiesuolaksi). Raskasmetallit ovat sitoutuneena tuhkaan, josta ne ovat poistettavissa, talteen otettavissa ja hyödynnettävissä teollisuudessa. Suolan- ja raskasmetallien poiston läpi käynyt tuhka ei ole enää vaarallista jätettä. Se soveltuisi mm. betoni- ja rakennusteollisuuden raaka-aineeksi tai maanrakennuskäyttöön korvaamaan neitseellisiä materiaaleja.

Jotta yllä kuvattu menettely olisi taloudellisesti kannattavaa, edellyttää se nykyisen verotason (80 €/t) mukaista jäteveroa jätteille, joita muodostuu jätteiden poltossa ja näiden jätteiden myöhemmässä käsittelyssä. Näitä ovat jätenimikkeet 19 01 07*, 19 01 13*, 19 02 05*, 19 03 04* (1). Samalla voitaisiin merkittävästi vähentää jätteenkäsittelystä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä nykytasoon verrattuna.

(1) FOOTNOTES

19 01 07* kaasujen käsittelyssä syntyvät kiinteät jätteet

19 01 13* lentotuhka, joka sisältää vaarallisia aineita

19 02 05* fysikaalis-kemiallisessa käsittelyssä syntyvät lietteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita

19 03 04* vaarallisiksi määriteltyt jätteet, jotka on osittain stabiloitu, lukuun ottamatta nimikettä 19 03 08

Contact

Janne Koivisto,
Group Director, Public Affairs
janne.koivisto@ngnordic.com

About NG Nordic:

NG Nordic is a leading provider of circular solutions and environmental services, tackling the urgent challenges of climate change and resource scarcity. Through reuse, collection, recycling, and depollution, NG Nordic transforms waste into valuable resources and removes hazardous substances from circulation – scaling access to circular raw materials, decarbonize society and helping protect natural ecosystems. With a strong presence across the Nordics, and in Poland and the UK, NG Nordic is a vital part of the Nordic industrial infrastructure, handling 4.8 million tons of waste annually through 90 facilities and sites.